

Ο Μητρ. Ειρηνουπόλεως & Βατοπαιδίου Γρηγόριος (19ος αι.) και η Εκπαίδευση στην Αττάλεια

[/ Πεμπτούσια](#)

Το Ελληνικό Παρθεναγωγείο της Αττάλειας.

Η λειτουργία των Παρθεναγωγείων παρατηρείται βέβαια και στον Ελλαδικό χώρο, στη Μικρασία όμως είχε την πλήρη ανάπτυξη του, τονίζοντας την προοδευτικότητα των Μικρασιατών, όταν για εκείνα τα χρόνια τόσα πολλά κορίτσια πήγαιναν σχολείο.

Όμως πάντα στις πόλεις που προαναφέραμε στα χρόνια της ακμής (1880-1920) υπήρχαν και Νηπιαγωγεία, που ως βασικό στόχο είχαν πέρα από τα παιχνίδια, να προετοιμάζουν τα νήπια στην ομιλία της Ελληνικής γλώσσας, αφού αυτή έπρεπε να διδαχθεί ως ξένη γλώσσα, δεδομένου του τουρκοφωνισμού και της απαγόρευσης της δημόσιας χρήσης της Ελληνικής γλώσσας.

Η Κοινότητα και η Εκκλησία στήριζαν τα σχολεία οικονομικά, αλλά όλη η οργάνωση της διοίκησης των σχολείων στο επίπεδο της εξεύρεσης των πόρων, των βιβλίων, των τετραδίων, των αναλωσίμων, όμως κυρίως της εξεύρεσης και αμοιβής των δασκάλων, ανήκε στο όργανο με τ'όνομα

«**Σχολική Εφορία**» που συνεκροτείτο από επιφανείς Έλληνες οι οποίοι είχαν κύρος αλλά και οικονομική δυνατότητα, τους λεγόμενους Σχολικούς Εφόρους. Αυτοί έπρεπε να βρουν τρόπους για τη συγκέντρωση χρημάτων (έρανοι, απονομές τίτλων και διακρίσεων, εκθέσεις χειροτεχνημάτων, ευεργεσίες). Η εξεύρεση των δασκάλων δεν ήταν εύκολη υπόθεση.

Οι τοπικές κοινωνίες είχαν πάντα λίγους δασκάλους και φυσικά ακόμη λιγότερους καθηγητές. Όταν μάλιστα μεσολαβούσε και ένα πνεύμα ανταγωνισμού, αναζητούνταν δάσκαλοι και καθηγητές από τον Ελλαδικό χώρο ή από τη Σμύρνη και την Πόλη με εξαιρετικές σπουδές. Αυτοί βέβαια στοίχιζαν, αλλά η Κοινότητα περηφανευόταν ότι έτσι είχε σπουδαίο επίπεδο στα σχολεία της.

Εδώ θα πρέπει να σημειωθεί το σπουδαίο έργο που προσέφερε ο Σύλλογος «Ανατολή» στην Αθήνα, ο οποίος αναλάμβανε να σπουδάσει δασκάλους, με υποτροφίες κυρίως από περιοχές που είχαν προβλήματα με τον τουρκοφωνισμό.

Μέσα σ' ένα μόνο χρόνο (1905), για παράδειγμα, η «Ανατολή» αφού εξεπαίδευσε στο Διδασκαλείο Αθηνών, στη Ριζάρειο, στο Αρσάκειο, στο Ιεροδιδασκαλείο Πάτμου, έστειλε στην Ιερά Μητρόπολη Πισιδίας, ως ευδοκίμως περαιώσαντες τις σπουδές τους, τους εξής υποτρόφους:

- Ελευθερίου από τη Μάκρη,
- Ρουσάκη από την Αττάλεια,
- Χεκίμογλου και Δημητριάδη, από τη Σπάρτη,
- Παρασκευαϊδη, από Βουρδούρι.

Τις δασκάλες:

- Ταβλάτου από τη Μάκρη,
- Ηλιάδου από το Βουρδούρι,

Και τον πρωτεύσαντα:

- Λουκά Οικονομίδα από την Αλάϊα.

Τα σχολεία λειτουργούσαν πρωί-απόγευμα (4 ώρες το πρωί - 2 το απόγευμα) με διακοπές τα Χριστούγεννα, το Πάσχα και το καλοκαίρι.

Είχαν αναλυτικό πρόγραμμα που τους έστελνε το Πατριαρχείο, όμως οι ικανοί δάσκαλοι έπαιρναν ό,τι το καλύτερο σε μεθόδους από τη Σμύρνη και την Αθήνα,

χάρη και στη σπουδαία δουλειά στον τομέα του Συλλόγου «Ανατολή», όπου ακτινοβόλούσε η προσωπικότητα του Μαργαρίτη Ευαγγελίδη.

Η Σχολική Εφορεία διαχειριζόταν και τη διανομή όλου του εποπτικού υλικού των μαθητών, προμήθευε όμως και όλα τα απαραίτητα όργανα για τη διδασκαλία, εις τα όργανα Φυσικής-Χημείας και Γυμναστικής.

Οι βασικές σπουδές του Δημοτικού σχολείου περιελάμβαναν τη διδασκαλία της Ελληνικής Γλώσσας, την Αριθμητική, τη Γεωμετρία, τα Θρησκευτικά, τη Γεωγραφία, τη Φυσική Ιστορία, τη Χειροτεχνία, τη Γυμναστική, τα Μουσικά.

Από τη Δ' τάξη διδάσκονταν τα Τουρκικά και τα Γαλλικά. Στο Γυμνάσιο διδάσκονταν από την αρχαία Γραμματεία η «Κύρου Ανάβασις», ο Διόδωρος ο Σικελιώτης, ο Λουκιανός, ο Όμηρος, ο Θουκυδίδης, ο Λυσίας. Διδασκόταν Ελληνική και Παγκόσμια Ιστορία και ακόμη Λογιστικά, Γεωπονία, Νέα Ελληνικά (Θεοτόκης, Βούλγαρις, Κοραής, Τρικούπης, Σούτσος, Ραγκαβής).

Για ανώτερες και ανώτατες σχολές οι νέοι κατευθύνονταν κυρίως στη Σμύρνη (Ευαγγελική Σχολή με το Διδασκαλείο της), την Κωνσταντινούπολη και σπανιότερα την Αθήνα και την Ευρώπη (Παρίσι - Βερολίνο).

Στα σχολεία της περιοχής της Ιεράς Μητρόπολης Πισιδίας δίδαξαν, κατά καιρούς, μεγάλες μορφές που η φήμη τους ξεπέρασε κατά πολύ τα όρια των περιφερειών τους». Αυτά ανέφερε στην εισήγηση του ο κ. Σαπουντζάκης.

Ειδικότερα στην Αττάλεια δίδαξαν, μεταξύ άλλων, ο Επίσκοπος Πατάρων Μελέτιος, ο οποίος για ένα διάστημα διετέλεσε και Διευθυντής των Σχολείων και η σπουδαία δασκάλα Φρόσω Τανταλίδη, ανιψιά του Μητροπολίτη Πισιδίας Γεράσιμου Τανταλίδη.

Στην Αττάλεια τα Σχολεία που λειτουργούσαν μέχρι το 1922 ήταν τα έξι:

- Η 8 τάξιος Αστική Σχολή για τα αγόρια.
- 7 τάξιο Παρθεναγωγείο για τα κορίτσια.
- Η Αστική Σχολή (Ήμιγυμνάσιο).
- Το Μονοτάξιο Σχολείο.
- Και το μικτό Νηπιαγωγείο με δύο τάξεις.

Για τους ενήλικες είχε λειτουργήσει Νυκτερινή Σχολή.

Αξίζει να σημειωθεί ότι τα Σχολεία αυτά κατάφεραν, μέσα σε μικρό χρονικό

διάστημα, τα τουρκόφωνα Ελληνόπουλα να μή μιλούν καθόλου τούρκικα στο σχολείο παρά μόνον ελληνικά.

πηγή: *Επισκόπου Σωτηρίου Τράμπα - Μητροπολίτου Πισιδίας, Αστέρες Φωταυγείς - Πέργης - Σίδης - Ατταλείας της Μικράς Ασίας, Τοις αγίοις τοις εν τη γη Αυτού εθαυμάστωσεν ο Κύριος, § Αττάλεια, §§ Παιδεία - Εκπαίδευση, σελ. 155-162, Ιερά Μητρόπολις Πισιδίας Εξαρχία Σίδης και Ατταλείας 2010*